

Utbildningsinspektion i Hakkas, Nilivaara och Ullatti skolor

Grundskola

Förskoleklass och årskurserna 1–9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Gällivare kommun och besökt Hakkas rektorsområde den 24–26 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida. (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Hakkas rektorsområde, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts. I Hakkas rektorsområde intervjuades rektorer, personal, föräldrar, elevhälsopersonal, representer för elevrådet samt elever i årskurserna 2, 6 och 9. Inspektörerna besökte även lektioner i årskurser 1–2, 6, 7, 9 i Hakkas och F–6 i Nilivaara och 2–4 i Ullatti.

Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av Hakkas rektorsområde

Hakkas centralskola	Antal elever
Förskoleklass	3
Skolbarnsomsorg	10
Grundskola	100

Nilivaara skola	
Grundskola	11

Ullatti skola	
Skolbarnsomsorg	2
Grundskola	9

Källa: Gällivare kommun

Rektorsområde omfattar Hakkas centralskola, Nilivaara och Ullatti skolor. Avståndet mellan rektorsområdets skolor är stora. Från centralorten Gällivare till Hakkas är det cirka 5 mil. Från Hakkas centralskola är det 5 mil till Nilivaara och 4 mil till Ullatti. Rektorerna har sin expedition i Hakkas.

Rektorsområdet leds av två rektorer med var sin halvtidstjänst. En rektor har ansvaret över Ullatti förskola och skola samt Hakkas förskola och skola till och med årskurs 6. Den andra rektorn ansvarar för Nilivaara skola med årskurserna 1–6 samt årskurserna 7–9 i Hakkas centralskola.

Hakkas centralskola har barn och elever i förskola, skolbarnsomsorg, förskoleklass och årskurserna 1–9. År 1983 fick skolan en tillbyggnad för förskola och årskurserna 1–6. Den materiella standarden är god, men ventilationssystemet fungerar ej tillfredsställande och begränsar klass- och gruppstorlekarna på skolan.

Nilivaara skola inrymmer i dag endast årskurserna 1–6. Elever från Nilivaara som går i klasserna 7–9 på Hedskolan i Gällivare har undervisning i Nilivaara en dag per vecka. Skolan är välutrustad och välhållen.

Ullatti skola, som byggdes år 1990, har barn från förskola till årskurs 4 samt skolbarnsomsorg. Det vikande elevunderlaget gör att beslut fattats om nedläggning av skolan.

Helhetsbedömning

Resultaten av arbetet med normer och värden i Hakkas centralskola, Nilivaara skola och Ullatti skola är goda och lärartätheten är hög. Däremot är kunskapsresultaten i Hakkas centralskola lägre än i kommunens andra grundskolor och i riket. I de naturorienterande ämnena fysik och kemi är resultaten mycket låga. Inspektörerna bedömer att skolan bör göra de nationella målen kända och kontinuerligt dokumentera elevernas kunskapsutveckling samt analysera sambandet mellan resultat och arbetsmetoder. Arbetet med att följa upp kunskapsresultat i alla ämnen och

utveckla metoder så att skolans resultat förbättras bör prioriteras liksom arbetet med att ge eleverna inflytande över sin utbildning och sin skolmiljö.

Ett bra samarbete sker i det förebyggande arbetet med normer och värden. En samverkan mellan undervisande personal bör också ske för att ge eleverna en helhet i sin utbildning och skapa en lärandemiljö som ökar de äldre elevernas lust att lära och förbättrar kunskapsresultaten. Skolan bör också säkerställa att eleverna får såväl språkval som elevens val enligt grundskoleförordningen.

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Nilivaara skola överlag fungerar bra men även där bör elevernas kunskapsutveckling dokumenteras och utvärderas i alla ämnen.

Kvalitetsredovisning ska fungera som ett verktyg för att förbättra skolans målnuppfyllelse. Därför bör skolorna göra en bedömning av och en analys över i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats samt redogöra för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att förbättra kunskapsresultaten. Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen ska också redovisas däri. Dessutom bör elever, vårdnadshavare och all personal involveras i kvalitetsarbetet.

Rektorerna håller sig förtrogna med det dagliga arbetet i skolorna men de bör beakta de områden där rektor har att fatta beslut.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Hakkas skola ger inte tillräckliga förutsättningar för alla elever att nå målen för utbildningen i årskurs 9 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.2 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).
- Skolorna genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnittet 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).
- Hakkas centralskola erbjuder endast ett modernt språk inom språkvalet (2 kap. 17 § grundskoleförordningen).
- Skolornas kvalitetsredovisning motsvarar inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Hakkas centralskola genomför inte undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap och eleverna ges därför inte förutsättningar att nå målen i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

4 (16)

- Skolorna bör i arbetet med undervisning, bedömning och betygssättning göra de nationella målen kända samt kontinuerligt dokumentera elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen med utgångspunkt i kursplanerna.
- Elevernas inflytande över undervisningen i Hakkas centralskola bör förbättras.
- Lärandemiljön för de äldre eleverna vid Hakkas centralskola bör förbättras.
- Pedagogisk samverkan för elevernas långsiktiga lärande bör förbättras vid Hakkas centralskola.
- Kvalitetsarbete bör förbättras.
- Rektorernas förutsättningar att ta det pedagogiska ledningsansvaret bör förbättras.
- Lärarna bör i högre grad ha utbildning för den undervisning de i huvudsak ska bedriva
- De individuella utvecklingsplanerna i Hakkas centralskola bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- Ej godtagbar kvalitet innebar en avsevärd avvikelse från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev skall nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna skall nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig goda kunskaper i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar:

Resultaten för eleverna i årskurs 9 i Hakkas centralskola är lägre än i riket och i kommunens andra grundskolor (Se tabell 1, bilaga). Skolan har skillnader i resultat, exempelvis är meritvärdet för flickor 242,8 och för pojkar 164,2 och även skillnader finns mellan flickor och pojkar avseende andelen behöriga till nationellt program.

Betygen i de nationella ämnesproven i årskurs 9 är lägre än slutbetygen och i ämnen fysik och kemi är resultaten under många år mycket låga. (Se tabell 2, bilaga).

Alla elever klarar ej de nationella ämnesproven årskurs 5. År 2007 var andelen godkända 86 procent i svenska, 92 procent i matematik samt 75 procent i engelska.

Inspektörerna bedömer att skolorna i rektorsområdet måste utvärdera resultaten för att utveckla arbetet med undervisningen så att elevernas kunskapsresultat förbättras.

1.2 Uppföljning av kunskapsresultaten

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om resultatet av skolans verksamhet följs upp kontinuerligt så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,

6 (16)

- om lärarna använder resultaten från de nationella proven för att analysera och främja elevernas kunskapsutveckling,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla årskurser.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten :

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
X			

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området uppföljning av kunskapsresultaten är av ej av godtagbar kvalitet. Inom bedömningsområdet finns behov av följande förbättringsinsatser:

Uppföljning av skolans verksamhet

För att skolornas verksamhet ska utvecklas så att den svarar mot uppställda mål krävs att resultaten följs upp och utvärderas samt att undervisningsmetoder prövas och utvecklas. Någon kontinuerlig uppföljning och utvärdering av resultaten genomförs inte. Därför försvåras möjligheten att pröva och utveckla undervisningsmål och metoder. Inspektörerna bedömer att skolan måste förbättra detta arbete.

Uppföljning av alla ämnen

För varje ämne finns en kursplan som anger mål som undervisningen ska sträva mot och mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret. Skolorna dokumenterar inte måluppfyllelse i andra ämnen än svenska, engelska och matematik. Dokumentation görs av elevens sociala utveckling. Inspektörerna bedömer det som en brist att skolorna inte gör någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Eleverna i Hakkas centralskola har svaga resultat i ämnena fysik och kemi. Inspektörerna bedömer att detta borde föranleda en noggrann analys följt av adekvata åtgärder eftersom elevernas betyg i andra ämnen markant skiljer sig från nivån i nämnda ämnen.

Användande av nationella prov

Resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 9 ska användas för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och varje elevs kunskapsutveckling ska kontinuerligt följas upp i alla ämnen. Skolan ska eftersträva att varje elev utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat. Resultaten från de nationella proven används inte för att analysera och främja elevernas kunskapsutveckling. Inte heller har någon gemensam analys gjorts av orsakerna till att Hakkas centralskolans genomsnittliga meritvärde är lågt.

Inspektörerna bedömer att skolorna måste utveckla arbetet med att följa upp kunskapsresultat i alla ämnen, analysera resultaten och utveckla metoder och organisation så att resultaten förbättras.

1.3 Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna utvärderar varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas mål i samtliga ämnen,
- om kontinuerliga utvecklingssamtal, med stöd av den individuella utvecklingsplanen, genomförs samt att ett samtal förs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betygskatalog förs på ett rättssäkert sätt,
- om betyg sätts enligt författningarna krav.

Bedömning av området Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat är av mindre god kvalitet. Inom bedömningsområdet finns behov av följande förbättringsinsatser:

Utvecklingssamtal

Enligt läroplanen ska läraren fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. I skolorna informeras elever och föräldrar om kunskapsutvecklingen vid utvecklingssamtal men uppföljning av kunskaper sker endast i svenska, engelska och matematik framför allt i årskurserna 1-6. Informationen om läroplans- och kursplanemål till föräldrar och elever bedömer inspektörerna vara bristfällig. Detta har till följd att eleverna inte själva kan bedöma sin kunskapsutveckling i förhållande till målen i olika ämnen. Elever får ej heller träning i att själva ställa upp mål för sitt lärande. Utvecklingssamtalen genomförs i regel relativt sent under terminerna, vilket medför att tiden för förbättringsinsatser blir relativt kort för elever som går i årskurs 9. I Nilivaara och Ullatti skolor informeras eleverna om målen för undervisningen.

Individuella utvecklingsplaner

Eleverna i skolorna har individuella utvecklingsplaner. Inspektörerna bedömer de individuella utvecklingsplanerna i Hakkas centralskola även bör innehålla mål som är framåtsyftande.

Betygssättning utifrån all tillgänglig information

Läraren ska vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna och göra en allsidig bedömning av

dess kunskaper. Lärarna har inte beretts möjlighet att träffa kollegor i andra skolor i syfte att säkra en likvärdig bedömning och betygssättning men kommunen satsar under innevarande läsår på en utbildning för piloter i bedömning och betygssättning.

Inspektörerna bedömer att skolorna bör göra de nationella målen i kursplanerna kända så att elever och föräldrar förstår vad som är målet med undervisningen och hur bedömningen förhåller sig till mål och betygskriterier.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans verksamhet,
- om organisation och varierade arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om alla som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området genomförande av utbildning är av mindre god kvalitet. Inom bedömningsområdet finns behov av följande förbättringsinsatser:

Inflytande och ansvarstagande

Enligt styrdokumentet ska skolan ska arbeta för att varje elev utvecklar nyfikenhet och lust att lära och utvecklar sitt eget sätt att lära. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Elevernas inflytande över undervisningen i Hakkas centralskola sker i liten omfattning och är personberoende. Lärarna bestämmer i regel både innehåll, arbetsformer och redovisningsformer. Eleverna menar att de får vara med om att besluta tidpunkt för proven. Undervisningen beskrivs vara lärarstyrd och förutsägbar. Vid utarbetandet av ordningsregler har eleverna deltagit men de har inte varit med i utarbetandet av likabehandlingsplan och kvalitetsredovisningen. Elevråd

finns endast för de äldre eleverna.

Inspektörerna bedömer att Hakkas centralskola bör förbättra elevernas möjlighet till inflytande över sin utbildning och sin skolmiljö så att de kan ta ansvar över det egna lärandet. Skolan bör också tydligt klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har och vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har.

Samverkan inom skolan

I läroplanen anges att samarbetsformer mellan olika verksamheter ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Samarbete förekommer endast sporadiskt mellan personal som arbetar med de yngre och de äldre eleverna.

I skolans kvalitetsredovisning inom målområdet "Lärmiljö" betonas vikten av samverkan i det förebyggande arbetet med värdegrunden och att samarbete är viktigt för att nå kunskapsmålen.

De äldre eleverna i Hakkas centralskola upplever att skolmiljön påverkar dem negativt, de tappar lusten att lära, det är tråkigt på rasterna, enformigt på lektionerna, det är dålig luft och störande bakgrundsljud i lokalerna. Maten är ibland slut eller oap- titlig, vilket gör att eleverna presterar sämre på eftermiddagen.

Inspektörerna bedömer att all undervisande personal bör samarbeta för att ge eleverna en helhet i utbildningen och skapa en lärandemiljö som ökar de äldre eleverna lust att lära.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov,
- om skolan uppmärksammar och hjälper elever i behov av särskilt stöd,
- om åtgärdsprogram alltid upprättas vid särskilda stödinsatser.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som redovisas nedan bedömer inspektörerna att området anpassning av verksamheten till elevernas behov är av god kvalitet. Grupperna och klasserna i skolorna är små. Vid inspektionstillfället fanns det ingen klass som hade 20 elever. Detta har möjliggjort en högre grad av individanpassning av undervisningen. För elever i behov av stöd finns två lärare, en specialpedagog och en "resurspedagog". Stöd ges främst till elever som behöver hjälp i svenska, engelska och matematik. Inspektörerna bedömer att verksamheten i stort fungerar tillfredsställande men inom bedömningsområdet finns behov av följande förbättringsinsatser: Specialpedagogen arbetar företrädesvis med eleverna i förskoleklassen till och med årskurs 6 och handledning ges sällan. Resurspedagogen arbetar med elever i de högre årskurserna. Se bedömningsområde 3.2

Elever i behov av särskilt stöd

Enligt grundskoleförordningen ska en elev ges stödundervisning, om det befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts vid slutet av det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. Åtgärdsprogram upprättas för elever som får stöd. Inspektionen visar dock att många elever inte når målen i naturorienterande ämnena trots att skolan har dubbel bemanning under hälften av lektionerna. En del av dessa elever har så kallade rester som hänger med från årskurs 7 till årskurs 9. Detta måste skolan åtgärda. Se tabell 2, bilaga

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarsställande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- förekomsten av trakasserier eller annan kränkande behandling,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som redovisas nedan bedömer inspektörerna att området normer i studiemiljö och samvaro är av god kvalitet. Skolorna bedriver ett gott förebyggande arbete mot kränkande behandling. Skolmiljön är lugn och all personal är mån om elevernas trygghet, vilket både elever, föräldrar och skolpersonal vittnar om. Inom bedömningsområdet finns dock behov av följande förbättringsinsatser:

Likabehandling

Numera råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola. Samtliga skolor har en likabehandlingsplan men skolornas likabehandlingsplaner måste i högre grad uppfylla lagens krav. Se vidare i kommunrapporten.

Aktivt värdegrundsarbete

Skollagen slår fast att var och en som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom skolan främja jämställdhet mellan könen samt aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Vid inspektionen framkommer signaler om att det råder en oklarhet om det ansvar som all personal i skolan har för värdegrundsfrågor. Det är viktigt att rektorn involverar alla vuxna i detta arbete.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor är förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som redovisas nedan bedömer inspektörerna att området rektors ansvar överlag är av god kvalitet. Överlag fattar rektorerna beslut i enlighet med bestämmelserna. Rektorerna håller sig förtrogna med arbetet i skolorna men kan på grund av de långa avstånden inte finnas på plats på varje skola dagligen. Inom bedömningsområdet finns ändå behov av förbättringsinsatser avseende:

Rektor som pedagogisk ledare

Som tidigare nämnts måste skolan följa upp och utvärdera kunskapsresultaten. och ta ett tydligare ansvar för skolornas utveckling. Inspektörerna bedömer att rektorernas förutsättningar att ta det övergripande ansvaret för den pedagogiska utvecklingen bör förbättras.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att professionellt kunna utföra sina arbetsuppgifter,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utveckling och kompetens:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som redovisas nedan bedömer inspektörerna att området personalens utveckling och kompetens är av god kvalitet. En av rektorerna har genomgått rektorsutbildningen. Inom bedömningsområdet finns ändå behov av följande förbättringsinsatser:

Personalens utbildning

Kommuner och landsting är skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Personaltätheten är relativt hög. År 2006 var lärartätheten för Hakkas centralskola 9,7 lärare per 100 elever varav 8,3 med pedagogisk utbildning. I Nilivaara var motsvarande siffror 21,1 och med pedagogisk utbildning 21,1. I riket var lärartätheten under samma år 8,0. I Hakkas centralskolan saknar 16 procent av lärarna behörighet och 19 procent av de behöriga lärarna undervisar i ämnen som de ej har utbildning för. Inspektörerna bedömer att lärarna i högre grad bör ha utbildning för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

3.3 Tillgång till utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och om den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som innebär en ringa kostnad.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till vad som redovisas nedan bedömer inspektörerna att området tillgång till utbildning är av mindre god kvalitet. Inom bedömningsområdet finns behov av följande förbättringsinsatser:

Valmöjligheter

Grundskoleförordningen föreskriver att som språkval ska erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska. I Hakkas centralskola erbjuds endast ett modernt språk, tyska inom språkvalet. Detta är inte förenligt med förordningen.

Garanterad undervisningstid

Vid inspektionen framkommer att elevens val använts för stödundervisning i matematik, vilket innebär att eleverna som får stöd inte får den garanterade tiden i elevens val.

Inspektörerna bedömer att skolan måste se till att eleverna får det antal timmar som timplanen anger för elevens val.

Eleverna i Hakkas centralskola kan inte nå målen i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 eftersom de inte får undervisning i ämnet förrän i åk 6. Eleverna i Nilivåara skola däremot får undervisning i hem- och konsumentkunskap före utgången av årskurs 5.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med syftet att nå målen i styrdokumentet,
- om det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till vad som redovisas nedan bedömer inspektörerna att området kvalitetsarbete är av mindre god kvalitet. Kvalitetsarbetet i skolorna bör förbättras så att den omfattar alla delar av verksamheten, en bedömning och en analys av måluppfyllelsen samt en uppföljning av likabehandlingsplanen samt en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Inom bedömningsområdet finns behov av följande förbättringsinsatser:

Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitetsarbete innebär att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen, att utveckla arbetsprocesser, att bedöma resultat och måluppfyllelse och att vidta lämpliga åtgärder. Skolornas uppföljning och utvärdering av exempelvis kunskapsresultaten och arbetet med normer och värden är inte tydligt. Inspektörerna bedömer att skolorna behöver utveckla systematik i kvalitetsarbetet genom att kontinuerligt att följa upp och dokumentera kunskapsresultat, analysera resultaten och utveckla metoder och organisation av undervisningen i syfte att förbättra resultaten

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Varje verksamhet bör synliggöras i kvalitetsredovisningen. Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen ska också redovisas. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Kvalitetsredovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inspektörerna har tagit del av kvalitetsredovisningen för läsåret 2005/2006 och halvårsrapporten för år 2007 för skolorna. Bedömning av måluppfyllelsen är vag eftersom mått på den anges i termer som "på god väg". En bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen har förverkli-

gats saknas liksom analysen av brister i måluppfyllelsen. Elever har bidragit med underlag till kvalitetsredovisningen genom att besvara en enkät. Föräldrar och övrig personal har ej deltagit i processen vid utarbetandet av kvalitetsredovisningen. Vidare saknas exempelvis redogörelse för skolbarnsomsorgen. Inspektörerna bedömer att skolornas kvalitetsredovisning inte motsvarar förordningens krav.

2008-01-15 Umeå

Gunhild Larsson

Britta Olsson

Tabell 1: Resultatmått för elever i årskurs 9.

	Hakkas Central skola			Kommunen			Riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Meritvärde	209,1	196,4	203,8	218,2	214,1	216,3	206,3	206,8	207,2
<i>Flickor</i> -	211,4	242,8	...	231,9	234,4	235,6	217,3	218,3	218,8
<i>Pojkar</i> -	206,5	164,2	...	203,5	197,5	196,5	195,8	195,7	196,4
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	88,9	72,7	80,8	97,2	95,7	91,9	89,2	89,5	88,8
- <i>Flickor</i>	85,7	88,9	...	97,9	97,3	92,5	90,7	90,7	90,1
- <i>Pojkar</i>	92,3	61,5	82,4	96,3	94,1	91,8	87,7	88,3	87,5
Andel elever med betyg i minst 16 ämnen *	63	54,5	61,5	78,4	75,2	79,2	75,5	76,0	75,9

Källa: Skolverkets statistik

* andel av avgångna

Tabell 2: Andel elever i Hakkas Centralskola som ej nått målen i olika ämnen

	Matematik	Biologi	Fysik	Kemi	Teknik	Engelska
2005	14,3	7,1	42,9	35,7	0	0
2006	27,3	36,4	40,9	40,9	8,2	9,1
2007	4,1	8,3	33,3	33,3	8,3	12,5

Källa: Skolverkets statistik och Centralskolans betygskatalog vårterminen 2007